

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Malos malè perdet. Christianus non referens fructum multò punietur
graviùs quàm ipsa ficulnea, & Rex Baltaþar.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Malis qui Dominum occiderunt Iesum & prophetas, ac Apostolos. Ea igitur de causa malam hanc & adulteram perdidit generationem, cecidit homicidas. Eia igitur Christiane Cognoscat generatio altera, filij qui nascuntur & exurgunt. Memoria regne quam illi graviter mulctati, nec hoc te lateat, idem tibi manere supplicium, minitante Apostolo: Alioquin & tu excideris. Si enim illis, vt filijs naturalibus non peperit. Cane ne tibi deterius contingat. Hæc illa est historia.

§. 18. Malos malè perdet. Christianus non referens fructum multò punietur grauius quam ipsa ficulnea, & Rex Baltasar.

46 Sicut à Iudæis, ita & à te ò Christiane Deus fructus expostulat ignorum operum. In eam intentionem, eicidit de vinea Iudæis, & ab eis crepta Ecclesià te in ea posuit, omnibus, quæ desiderare possent animus abundè superfluente. Nisi fructum detuleris, iam tibi maledictionis mortisque decretum intencat Apostolus: Terra sape venientem super se bibens ambrem, & c. profrens autem spinas & tribulos, reproba est, & maledictio proxima, cuius consummatio in combustionem. Hæc autem parabola proposita Phaulis, quæ Christus perdidit illis hominibus infaustum prædicæ exitum, ob fructuum sterilitatem habita probatur ipsa Palmarum Dominica post festiuissimum illum ingressum in Hierusalem. Peracta verò concione fortas fecerit, vidensque ficulneam proprius accessit ficus decerpitur, fame namque torquebatur, sed concupitas non inuenit. Quid tum? Fructibus vacuum verbo maledixit: Numquam amplius ex te nascatur fructus in sempiternum. O verbum Dei potentissimum. Continuo ficulnea folijs ramisque exaruit. Porro: Mirari sunt discipuli, dicentes: quomodo tam cito aruit? SS. Patres, magis adhuc admirantur, nõ quod Christi verbo maledicente de facto ficulnea confectum exaruerit, iam enim Dei nouissimi potentiam: Ipse dixit & facta sunt. Sed hoc eos rapit in admiratione, quod ait Marcus. Non enim erat tẽpus sicoris, vt pote mensis Martius volebatur. Quo quis à ficulnea ficius requira? imo iam multum profecerat, quæ tot folijs vinctis præter germinabat. Dñe te ficulneæ nimis sterilitate ostendis. Nũ fortè ficulneæ impudendum, fructibus extra tempus debiti nõ fecundat? Si modo ad cerasũ accersero, & cerasũ nõ inuenies cã iussu extirpati, ad ipse nõ damna uero, quod fecerit de me homines iudicã? me dilirare, rẽ agere iussu. Si iudicio polleret ficulnea, nõ peccaret, nec ei quisquã vitio verteret, tali tẽpore fructibus nõ granari, nec minori posset tecũ Dñe iute expostulare, quã olim asina Balas, dũ fuisse latera eius tunderetur. Quinimo, & te ipsum Domine, ai D Greg plus ceteris admiror. te scilicet ad arborẽ accedere fructus quasiturum eo maxime tẽpore, quo manifestum est omnibus fructum non ferre, quis nisi delirus hoc ageret?

ret, nec ei quisquã vitio verteret, tali tẽpore fructibus nõ granari, nec minori posset tecũ Dñe iute expostulare, quã olim asina Balas, dũ fuisse latera eius tunderetur. Quinimo, & te ipsum Domine, ai D Greg plus ceteris admiror. te scilicet ad arborẽ accedere fructus quasiturum eo maxime tẽpore, quo manifestum est omnibus fructum non ferre, quis nisi delirus hoc ageret?

Plurima sese cõsideranda offerit mysteria, verũ illud præcærens nota D. Greg. Supponit, quosdã prudentia singulares plura significare editis gestibus, quã alij multa verborũ eloquẽtia. Peccãtes protoparentes nostros ilico Deus citat ad tribunal & panis interiectis, in serpente aggreditur, quẽ grauisima ferit maledictione: Maledictus es inter omnia animalia, & bestias terra.

Gen. 3. 14. II. Quid agis Dñe? potia non nisi noxios perstringit, & culpã reos inuoluit, Serpens nullius culpã maledicet, nec quidẽ esse potest, vt pote animal irrationale. Si culpa, sic demouus, vt pote qui serpẽtis induit corpus, linguaque vsus est, i le, nõ serpẽs, ferriatur Si serpenti, nullius sceleris noxio, & nec ipse diabolus quidẽ eius capax. Deus sic grauitè maledicet, ea bolus solimodo de causa quod sub illo se diabolus Eue obtulerit, & quia sine vilo serpẽtis vitio diabolus lingua eius instrumẽto valuit, quo Eua seduxit, paritẽsq; nostros in primã præcipites egit inobedienciã, qua non maledicẽtione ipsi puniet demone tanti peccati primarium inuentorem?

III. Qua, vereor, te grau nõ percellerit maledicẽtione dũ diabolicã induens naturã linguã tuã, verbis tuis ad fratẽ cõpositis puellã seducis inuicentẽ, viduã illudis omnis fraudis expertem & debet Hoc hie significatur. Maledixit Christus ficulneã infunctuosa: nõ quia fructus nõ ferret, cũ fructus, tẽporis hos nõ pateretur intempetua ratio, sed quia in illa sibi offerẽbatur Iudæi, terẽt omniarũ maledicẽtiorũ folijs redundantes, fructibus autẽ steriles: quid illis igitur Christi facturũ formidamus? Qua nõ eos perstringet maledicẽtione? Si ficulneã infunctuosa tã inaudita & efficaci maledicẽtione percudit, cum nec ferre fructus teneretur, nec posset ob tẽporis importunitatẽ, vobis tibi Christiane quæ tibi nõ timẽdæ sũt maledicẽtiones, quæ formidanda supplicia qui ferre fructus adstringeris? & cũ tibi frequẽs ad sit tẽporis opportunitas, parũ est si uictibus steris inueniat in super tribulis, & spms es forcũdissimus, vobis tibi.

V. Va tibi, ne te terribilis horrendaque comprehendat illa sententia, & iuste quidem exarata in Regem Baltasarem. Epulabatur splendida, magis assidelat conuiuorum numerus. Sacra: templi vasa non dignis contrectat at modis,

47 Matt. 21. 19. cuam verbo maledixit: Numquam amplius ex te nascatur fructus in sempiternum. O verbum Dei potentissimum. Continuo ficulnea folijs ramisque exaruit. Porro: Mirari sunt discipuli, dicentes: quomodo tam cito aruit? SS. Patres, magis adhuc admirantur, nõ quod Christi verbo maledicente de facto ficulnea confectum exaruerit, iam enim Dei nouissimi potentiam: Ipse dixit & facta sunt.

48 Ps. 148. 5. Dei nouissimi potentiam: Ipse dixit & facta sunt. Sed hoc eos rapit in admiratione, quod ait Marcus. Non enim erat tẽpus sicoris, vt pote mensis Martius volebatur. Quo quis à ficulnea ficius requira? imo iam multum profecerat, quæ tot folijs vinctis præter germinabat. Dñe te ficulneæ nimis sterilitate ostendis. Nũ fortè ficulneæ impudendum, fructibus extra tempus debiti nõ fecundat? Si modo ad cerasũ accersero, & cerasũ nõ inuenies cã iussu extirpati, ad ipse nõ damna uero, quod fecerit de me homines iudicã? me dilirare, rẽ agere iussu. Si iudicio polleret ficulnea, nõ peccaret, nec ei quisquã vitio verteret, tali tẽpore fructibus nõ granari, nec minori posset tecũ Dñe iute expostulare, quã olim asina Balas, dũ fuisse latera eius tunderetur. Quinimo, & te ipsum Domine, ai D Greg plus ceteris admiror. te scilicet ad arborẽ accedere fructus quasiturum eo maxime tẽpore, quo manifestum est omnibus fructum non ferre, quis nisi delirus hoc ageret?

49 Marc. 11. 13. Non enim erat tẽpus sicoris, vt pote mensis Martius volebatur. Quo quis à ficulnea ficius requira? imo iam multum profecerat, quæ tot folijs vinctis præter germinabat. Dñe te ficulneæ nimis sterilitate ostendis. Nũ fortè ficulneæ impudendum, fructibus extra tempus debiti nõ fecundat? Si modo ad cerasũ accersero, & cerasũ nõ inuenies cã iussu extirpati, ad ipse nõ damna uero, quod fecerit de me homines iudicã? me dilirare, rẽ agere iussu. Si iudicio polleret ficulnea, nõ peccaret, nec ei quisquã vitio verteret, tali tẽpore fructibus nõ granari, nec minori posset tecũ Dñe iute expostulare, quã olim asina Balas, dũ fuisse latera eius tunderetur. Quinimo, & te ipsum Domine, ai D Greg plus ceteris admiror. te scilicet ad arborẽ accedere fructus quasiturum eo maxime tẽpore, quo manifestum est omnibus fructum non ferre, quis nisi delirus hoc ageret?

IV. modis, Dei supellestem polluebat. Inojinatō
 Daniel scribens in pariete percipit manum corde sus-
 pensus palpat, vt argento vino illitus totus
 Balsa- contremisit, grane veritus infortunium. Com-
 saro ex- vocatur aruspices, arioli, magi, nec est qui sa-
 pienter aut scripturam legat, aut lectam edisse-
 rat. Adest Daniel. Ego verborum lector, ego in-
 terpres. Vidisti manum tibi apparentem? Vidi.
 In quem credis finem? Quando tibi manum al-
 ter exporrigit, aliquid se velle significat. Noue-
 ris o Rex, manum illam a te fructus postulare.
 Patrem tuum beneficijs cumulauit prope dixit
 Deus in finis, Regno praefecit inclytum,
 gloria sublimissimum extulit: at paribus nō re-
 pondit officijs, debitos enim fructus ferre recu-
 sanit. Regni tu habenas suscepisti moderandas,
 beneficijs, gratijs, diuitijs, gloria, & autoritate te
 Deus hec immeritum exaltauit, ea procul du-
 bio mente, vt donorum fructum ex te colligeret,
 quos illa porrecta manus efflagitat, quia vero il-
 los inhumane reddere contempsisti, tibus en
 verbis exarata legitur mortis tua non reuocan-
 Dan. 5. 25. Sa sententia: Mane, Thecel, Phares.

Significant autem haec numerum, pondus,
 & diuisionem. Numerum: Mane, Numerauit
 Deus regnum tuum & compleuit illud. Pondus,
 Thecel, Appensus es in statera, & inuentus es mi-
 nus habens. Diuisionem, Phares. Diuisum est reg-
 num tuum, & datum est Medis & Persis; O
 Christiane ad idem tu citatis tribunal, in eadem
 appenderis statera: vide quales a te fructus ex-
 gar. Quibus te praue nit officijs immerentem?
 Esse tribuit, vitam, animam rationis capacem
 Christianum baptizauit, fide illuminauit, ad Ec-
 clesiam induxit, proprii sanguinis poculum pro-
 pinauit, Sacramenta instruit, seipsum, vitamque
 tradidit beneficis. Caue ne dies tui complean-
 tur, ne forte tibi hic luceat vltimus. Attende,
 quod in statera iusta appendat, quae pro te fece-
 rit Deus in anima tua redemptionem, & in
 commutationem exposuisset quid in eius egeris
 obsequium. Quid Deo reddidisti, nisi peccata,
 dolos, ingratiuidiem. Time, superueita-
 ram corporis animaque diuisionem, Corpus
 in sepulchro vermibus damnabitur eroden-
 dum, a daemonebus anima dispietur aternis
 torquenda supplicijs. Mōdō prouentum ex-
 hibe tibi persuade me Dei esse ministrum (vt
 vere diuina grana, talis ab eo missus sum) cui-
 us nomine a te prouentum expostulo. Quis ille
 charitatis Dei flagrantissimae? Qui fructus ieiun-
 iorum operumque penitentiae? Quot eleemo-
 sinae pauperibus erogatae? Quot corporis ca-

Idem ho-
 mini
 Christi-
 ano appli-
 catur.

stigationes in tuorum expiationem peccato-
 rum? Quā sustinisti calamitates penaeque pa-
 tientia? Quo silentio conatus iratus obm-
 tuisti?

Heu Domine mi, quam congruē te ipsum
 posses hac rempeltate nobis exhibere naua-
 bundum, sicut in diebus M. chae Propheta. No-
 sto loquamur modo vt melius capiamur. Vi-
 deat propheta Dominum velut caeli cardines
 obambulantem, ab imo trahentem pectore sul-
 piria, iuculantem: *Va mihi*. Quid tibi Domine
 dolet qui angit, quod cordis nra viscera illo
 lamenta illi: *Va mihi* lancinauetis? quis te ca-
 sus opprestit inopinatū? quod sinistrum do-
 mum tuam percussit infortunium? quam mores
 diuinarum iacturam? num bonorum passus
 forte ne frugium? num grauis inuastit? *Quid
 do? Factus sum sicut qui colligit in autumno rāci-
 mos vindemia, non est botrus ad comedendum &c.*
Perijt sanctus de terra, rectus in hominibus non est.
*omnes in sanguine insidiantur, vir fratrem suum
 ad mortem venatur, &c.* Plantauit vineam, necel-
 saria quaeque suppediatu, quinimo quidquid fer-
 habui in eius expendi dedique vt hanc, vineam
 demiam expetij & praeter labruscas, quae conie-
 di non possunt, quod colligam, inueni nihil. Di-
 uino Dominus explicat eloquio, moderum a-
 gendi modū, & quam illi male respiciamus,
 qui tantum illi labruscas, vnas non maturas, of-
 ferimus. Venit alius, vineam colit, adest tempus,
 vindemiae, cunctos colligit racemōs botris gra-
 uidos torculari exprimentis hinc inde in pan-
 pnis quasdam omnia labruscas, quas, cum lon-
 gius distet, virtus non attingit, ac currit de-
 mum pauper, illas colligit: qui vti que alias non
 inuenit. Hinc sumpsit Deus me a pheram. O
 Vinea quot non racemos vus turpidos colligis,
 quos domui tuae infestas, quos mundo, quos iug-
 nitati? Deo autem quid? En querelam eius de
 Caini iuxta lectionem Septuaginta: *Noane si recte in Gen.
 offeras, recipies si non recte autem diuidas peccasti.*
 Hinc sumpsit D. A. mbr. alijque Patres argumen-
 tum opinandi, hoc fuisse Caini peccatum, quod
 fructus maturos, maiores, sanioresque sibi colle-
 gerit, Deo vero non nisi immaturos, excisos, aci-
 dosque obtulerit, vnde illi impietate: *Si recte
 offeras.* Offeras quidem Deo, at male diuidis, tibi
 quod bonum est, Deo quod malum, distribuis.
 Quos, o Christiane fructus obtulisti, a quo te te-
 pore plantatum gaudes in Ecclesia, tot Dei do-
 nis suffultum. tot beneficijs coronatum, tot gra-
 tias circumfusum? labruscas quasdam acidas,
 & qui-

& quidem tertio vultu non libenter da am. d
Indigniter projectam, non ex amore ad Deum,
sed hominum intuitu: vnam orationem omnis
a tentione expectem & non maiori prolatam
tene. en. fa. ac si trunco loqui ereris, vna confel-
sionem, prop. si is emendationis adeo langui-
di. vt a confessarij pedibu dil. edens, contum-
in eadem labaris peccata tucidius, commu-
nionem offers, sed quis tanto dignus respectus
Sacramento, qua cibi celestis digestio, qui cum
vix sit pa. is, tibi mortis sit venientia? Peccata
sunt multa: predicationes sine numero, forta, ad-
ultera, detractiones, inuidias, iras offers inuisi-
tas.

§. 19. Si Iudai ob non redditos fructus vineæ
expelluntur, quid imendum Christiano,
qui ne fructum quidem offert vniuersi Pha-
risæi.

at peccati. Illi s aquam de petra, tibi de corde
suo veni. s. e sanguinem propinauit. Illis man-
na proposuit in cibum, tibi carnem suam su-
uendam tradidit. Illis timoris, tibi legem præ-
scripsit amoris: Illos in terram duxit cor up. ubi-
lem; te autem regnorum assumpsit heredem.
Dicat modò completum illud quod ante pro-
miserat: Non erunt in memoria priora, & non
ascendant super eos.

Modò tuam expendamus ingratitude memo-
rationem exigamus. Cc nu. cat caraque prophe-
ta Samuel Iudæos coram se populum Dei be-
nificiorum pessime memorem, reum facit, ex-
postulat: *Si autem & iudicio contendam aduersum* 1. Reg. 12.
vos coram Domino, de omnibus misericordijs Do-
mini. Quia vt præclare D. Bern. nedum est iu-
diciu rigorosum in quo mala agitantur ope-
ra adultera, fur a rapina, homicida &c. sed &
illud quoque strictissimū, in quo ad stateram re-
uocantur bonorum operum delectus, ratio exi-
gitur de non frequentatis Sacramentis, non da-
tis elemosinis, de iniuriis non remissis, de ex-
tremè laborantibus derelictis, de omissis ora-
tionibus cur tot tantisque Dei beneficij, bonis
operibus non bene gratus responderis. Hoc
quoque et statuz Bernar. se semper timuisse scru-
tunum.

Ad idem ego vos cum Samuele pronoco iu-
dicium: *State & iudicio contendam aduersum*
vos coram Domino, de omnibus misericordijs Domi-
ni. Si iuxta beneficiorum ac misericordiarum
Domini magnitudinem referenda sint obse-
quia, seruetur d. Christiane, qualia tua i. a. sint.
Si numero, si dignitate vincant illa Iudæorum,
sicut tibi beneficia præstata, illis multo sunt vt
numero, ita dignitate celsiora. Iure merito sunt
vt numero, ita dignitate celsiora. Iure merito
(incuit D. Chryostom. Inuatur Christus noue
generati. ni: *Nisi abundauerit iustitia vestra, plus* Ho. 16. &
quam Scribarum & Phariseorum non intratis 18. ad finē
in regnum caelorum. Qui beneficia recipit am-
pliora, necesse est obsequijs respondeat in gra-
tiarum actionem amplioribus. Quæ precor est
Scribarum Phariseorumque iustitia: Vnum de
grege propinquus (inquit Dm. Chryostom.)
quem ipse nobis Christus obiecit & bonis licet
operibus prælaun; reiectum tamen & con-
demnatum. Ille primo, templum ascendit orati-
urus, Deo pro collatis sibi donis gratias actu-
rus: vnde orationem suam ordi. vt: *Gratias ago*
tibi. Secundo: de hoc se laudat. *Termino bus in Sab-*
bato. Tertio: decimas, nedum collectas messis in
agro, sed & omnium quæ vt sua possidebat.
Ti. 3. Dcti-

1. Reg. 12.
Cant.

III.
Christia-
ni ad iu-
diciu
citantur.

Ho. 16. &
18. ad finē
in Matth.
Matt. 5. 20

IV.
Qua de
causa re-
iectus
Phari-
sæus.
Luc. 18.
10.

48

I.
Triplici
de causa
Iudæi
expelluntur.

II.
Similiter
& Chri-
stiani.